



La Femosa

Revista d'opinió
i informació local.
ARTESA DE LLEIDA,
març-abril de 2010
Número 245



FESTA DE SANT JORDI



IMATGES D'AHIR

Carrer del Castell als anys cinquanta del segle XX amb motiu de la visita de la Verge de Fàtima (Fotos: Arxiu e la Femosa)



Col·laboradors



Alternativa Ecologista d'Artesa
AMPA de l'Escola *Els Tilers*
Cèlia Argilès i Andrés
Andreu Bergé i Fontane
Josep M^a Carrera i Fornalés
Adolf Costafreda i Castillo
Felip Domènech i Costafreda
Neus Falcó i Manonelles
Laura Farran i Botargues
M. Carme Farré i Vilalta
Felip Gallart i Fernández
Francesc Gallart i Fernández
Josep Gallart i Fernández
Lluís Gil i Fontanet
M. A. Navarro i Solé
Jordi Niubó i Nosas
Pol Puertas i Gallart
Ramon Serra i Batlle
Maria Serra i Domènech
Eulàlia Solà i Miró
Josep Ramon Solé i Gallart
Miquel Torres i Benet

Fotògraf



Ramon Serra i Batlle



Els articles que apareixen a les pàgines de La Femosa reflecteixen únicament l'opinió de llurs signants.

2a. època.
Dipòsit Legal:
L-264-1981.

Aquesta publicació local
rep el suport de:



Ajuntament
d'Artesa de Lleida

Índex

Imatges d'ahir

La Redacció 2

El Reportatge

Ramon Serra 4

Pòrtic

..... 5

Actualitat artesena

Cèlia Argilès 6

Imatges de l'actualitat artesena

Ramon Serra i Josep Gallart 7

Entreteniments

Andreu Bergé i La Redacció 13

Cuina vegetariana

Adolf Costafreda 14

Festa futbolera solidària 2010

La Redacció 15

Tomàs Gil, Creu de Sant Jordi

Lluís Gil 17

Catalunya i el problema del 5%

Miquel Torres 19

El viatge cap a les tribus

Joan Ramon París 20

13 de desembre

Adolf Costafreda 26

Protestes catalanistes

Laura Farran Botargues 27

Els intel·lectuals i la política

Joan Ramon París 28

Tot passejant lo gos

Alternativa Ecologista d'Artesa 31

Ho hem llegit a...

La Redacció 33

Phil

Pol Puertas 34

Telèfons i horaris d'interès...

La Redacció 35

Solucions als entreteniments 35



INSTITUT
D'ESTUDIS
ILERDENCs



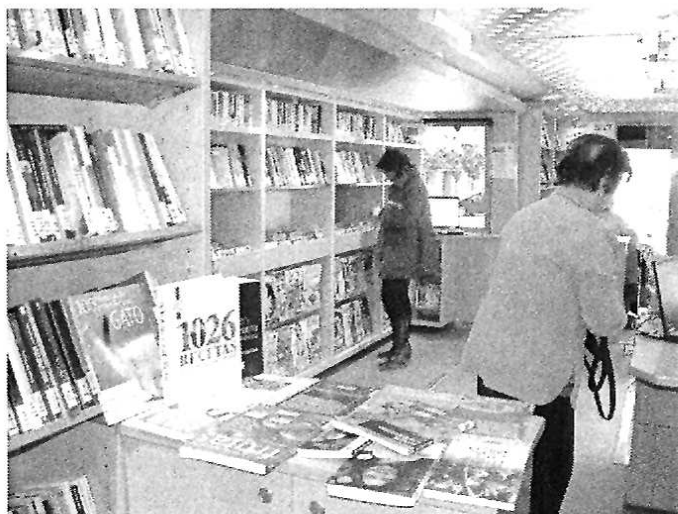
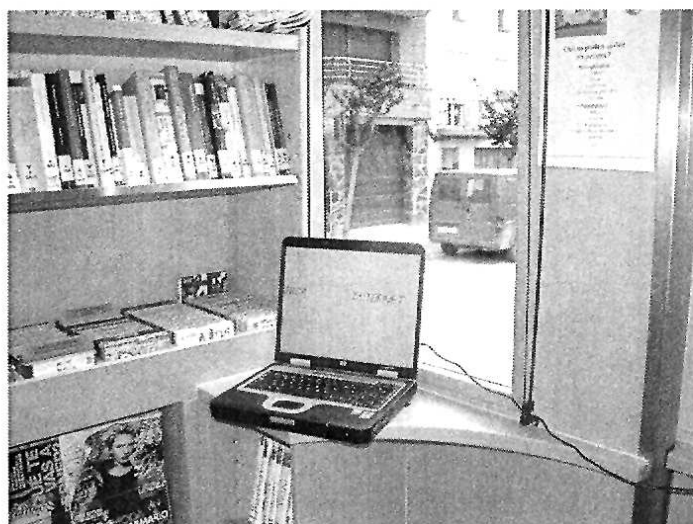
Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura i
Mitjans de Comunicació



EL REPORTATGE

Ramon Serra

El Bibliobús del Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya





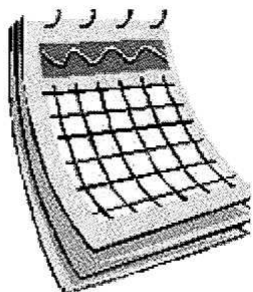
PÒRTIC

S'eliminarà el xec nadó i es baixarà el sou dels funcionaris un 5%. Es retallarà en un 15% el sou dels membres del Govern. El 2011 se suspendrà la revalorització de les pensions, excepte les no contributives i les mínimes. Es reduirà en 600 milions l'ajut al desenvolupament entre aquest any i l'any 2011. Aquestes són algunes de les mesures que el govern Zapatero ha previst per reduir el dèficit i poder sortir d'una crisi econòmica. Aquestes mesures són impopulars, molt impopulars, però el president afirma que està obligat a posar-les en marxa per tal de salvar l'estabilitat europea, la moneda comuna i reduir el dèficit del país.

Els partits polítics no comparteixen la conveniència d'aquestes mesures. Els sindicats es mobilitzen. Els funcionaris i els jubilats estan en peu de guerra. Per què es fa pagar la crisi al col·lectiu dels funcionaris i als pobres jubilats? Per què no es fa pagar als qui ens han ficat dintre d'aquest trasbals: especuladors sense escrúpols, corredors de borsa, banquers, financers i negociants sense escrúpols?

Tothom ha de contribuir a aixecar el país, és cert, però per què no se cerquen els diners allà on són: a les butxaques dels financers, banquers i grans fortunes? Per què no es demana també un esforç, als que de veritat poden contribuir-hi? Què faran els pobres jubilats amb les seves pensions tan minses i les classes més desfavorides amb la retallada de recursos? Zapatero ha anunciat que prendrà més mesures i que seran justes i equitatives. Els entesos diuen que són insuficients. De moment tot és molt confús, els bancs no signen hipoteques, les empreses redueixen les plantilles, el diner no circula, augmenta l'atur, els immigrants no tenen perspectives, els autònoms la ballen magra, i el mercat immobiliari està ensorrat. I això que només fa dos anys ens pensàvem que podíem créixer de forma il·limitada i que les vaques serien grasses a perpetuïtat. Qui ho havia de dir.





EXPOSICIÓ DE CERÀMICA

El diumenge dia 7 de març, va tenir lloc una exposició de PECES DE CERÀMICA a càrrec de "l'Antonio", a la Casa Parroquial. Fruit d'aquesta exposició s'ha organitzat un taller de ceràmica que es fa al Casal dels Temporers.

RECOLLIDA D'OLI USAT

Durant els dies 10 i 11 de març, de 10 del matí a les 5 de la tarda va tenir lloc la recollida d'oli usat de cuina al magatzem de l'Allotjament de Temporers, carrer Mestre Ginera, núm. 10.

ASSAMBLEA DE POBLE

El dia 21 de març a les 12 del migdia va tenir lloc una Assamblea de Poble, en la qual l'Ajuntament aprofita per a explicar els resultats dels comptes de l'exercici de l'any anterior, i informa de les subvencions rebudes i de les inversions fetes durant el darrer exercici i les previstes pel nou exercici i també dona la paraula al veïns per preguntar sobre els afers municipals.

L'assistència de públic va estar molt baixa.

FESTA EN HOMENATGE AL DIA INTERNACIONAL DE LA DONA

L'Associació de Dones d'Artesa de Lleida, enguany va celebrar per primer cop el Dia

Internacional de la Dona, enlloc de fer un dinar o sopar el dia de Santa Agata per a totes les sòcies.

La festa va tenir lloc el dia **6 de març de 2010**, dissabte, i va consistir en un dinar de germanor a la sala de la Llar del Poble.

El diumenge dia 7 de març, l'Associació de Dones es va sumar a un acte reivindicatiu juntament amb altres municipis de la comarca del Segrià, de tal manera que a les 5 de la tarda va tenir lloc un enlairament de globus, de color lila, els quals duïen penjat un missatge reivindicatiu en defensa de la igualtat de gènere. L'enlairament va tenir lloc des de la plaça de l'esglèsia, i acte seguit es va fer una copa de cava i unes pastes a la primera planta dels jubilats.

PARADA DE SANT JORDI

El diumenge dia 18 d'abril, l'Agrupació Cultural La Femosa, va instal·lar un any més, a la Plaça Major, la parada de llibres en català, per tal de commemorar la celebració de la Diada de Sant Jordi.

Per aquest motiu els amants dels llibres en català, de totes les edats, van poder visitar durant tot el matí la parada de llibres i escollir el llibre que més els va agradar.

Per altra banda el dia de Sant Jordi, l'Associació de Mares i Pares dels nens i nenes de la Llar d'Infants van instal·lar a la plaça Europa una parada de contes i diferents activitats per als nens i nenes (tallers, contacontes...) i no podia faltar el berenar de coca i xocolata. La participació va estar molt alta, de nens i nenes, pares i mares, padrins i padrines.

VORERES A LA ZONA D'APARCAMENT DE LES PISCINES MUNICIPALS

L'Ajuntament ha construït una vorera a la zona d'accés a les piscines municipals, davant de la carretera que va cap a Puigverd de Lleida. Amb aquesta obra es millorarà l'accés al recinte que durant l'època estival té molta afluència de gent.

PROGRAMACIÓ DE CINEMA MARÇ I ABRIL

7 de març: AVATAR
14 de març: EL MEJOR
20 de març: NICO, EL RENO QUE QUE-
RÍA VOLAR (català)
28 de març: SHERLOCK HOLMES
2 d' abril: ¿QUE FUE DE LOS MORGAN ?
4 d' abril: NINE MUSICAL
5 d' abril: INVICTUS DRAMA
11 d' abril: HISTORIAS DE SAN
VALENTIN
18 d' abril: ARTUR I LA VENJANÇA DE
MALTAZARD
25 d' abril: ALLIMITE

TEATRE

Dins del cicle d'obres de teatre programades per l'Ajuntament per tota la temporada 2009-2010, el dia 13 de març es va posar en escena l'obra de teatre TV GUERRA a càrrec de la companyia *TUTTI FRUITTI d' Alcoletge*. I el dia 17 d'abril la darrera obra de la temporada va estar EGO SUM.

També el dia 21 de març a les 6 de la tarda va tenir lloc la darrera representació d'espectacle juvenil i infantil de la temporada que organitza el grup de XARXA LOCAL, amb l'espectacle de màgia: MAG-MAN a càrrec de *MAGO MANU SHOW*.

INSTAL·LACIÓ DE SEMÀFORS

A mitjans de mes d'abril s'ha instal·lat a l'entrada i sortida del poble, per la travessia de la carretera L-702 un semàfor per tal d'obligar que en entrar al municipi, ja sigui venint de Lleida o de Casteldans, els vehicles redueixin la velocitat a 50 km/h. com a màxim. Són els primers semàfors que s'instal·len al municipi, si bé amb la finalitat no de control de trànsit sinó de control de velocitat.

IMATGES DE L'ACTUALITAT ARTESENCA

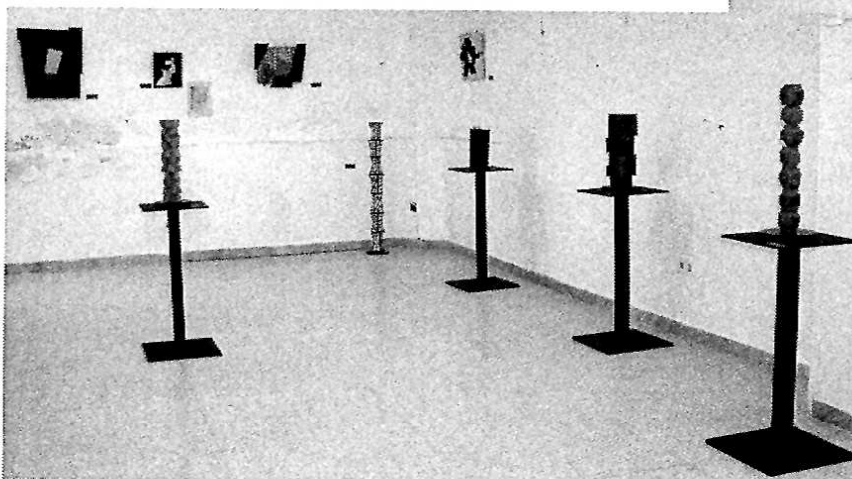
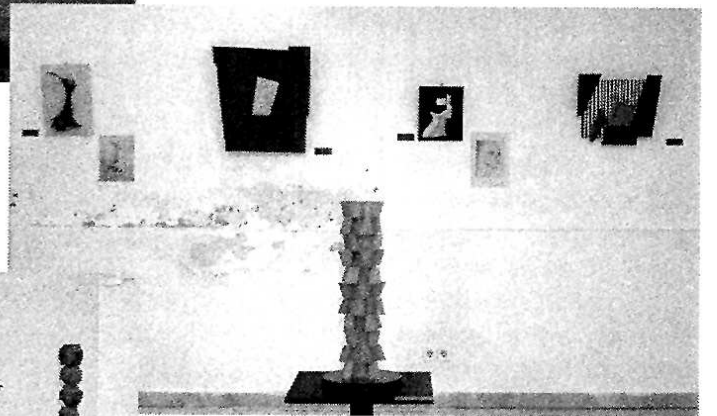
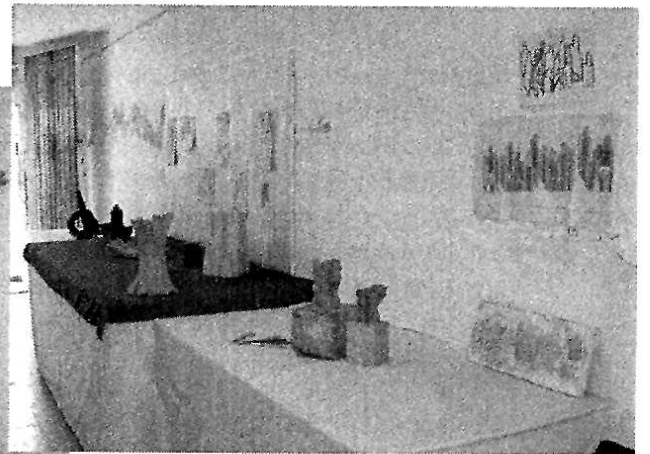
Ramon Serra



Peces de l'exposició de l'Antonio



Exposició d'obres de l'Antònio



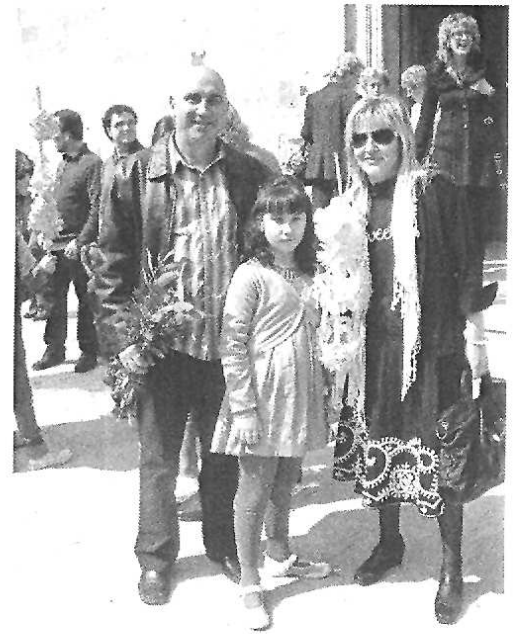


Assemblea de Poble



Festa amb motiu del Dia Internacional de la Dona, organitzada per l'Associació de Dones d'Artesa de Lleida





Diumenge de Rams



Parada de llibres a la plaça Major a càrrec de l'Agrupació Cultural La Femosa





Parada de contes i roses per Sant Jordi al carrer Europa a carrec l'Associació de Mares i Pares dels nens i nenes de la Llar d'Infants

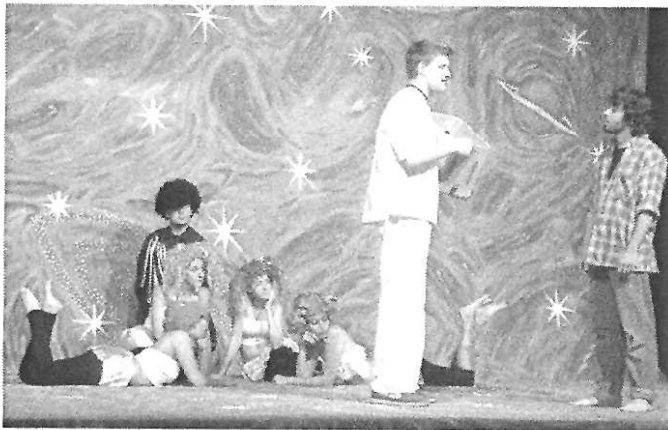




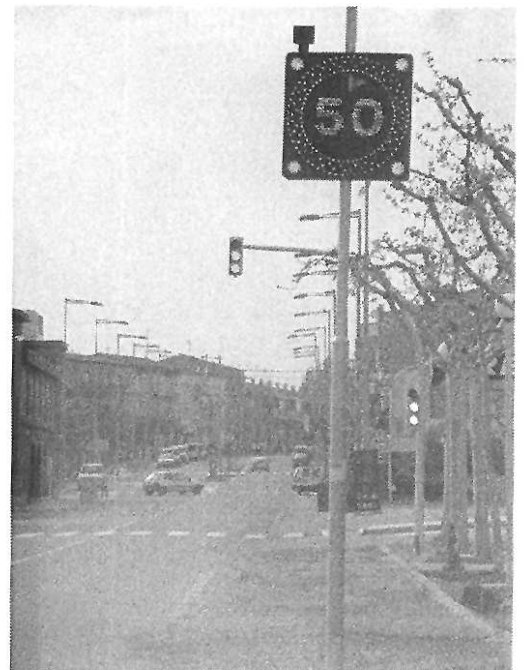
Nova vorera a la zona d'aparcament de les piscines



El 14 d'abril: Donació de sang.



Imatges de l'obra de teatre TV GUERRA a càrrec de la companyia TUTTI FRUITTI d' Alcoletge



Col·locació de semàfors a les entrades del poble per carretera L-702.

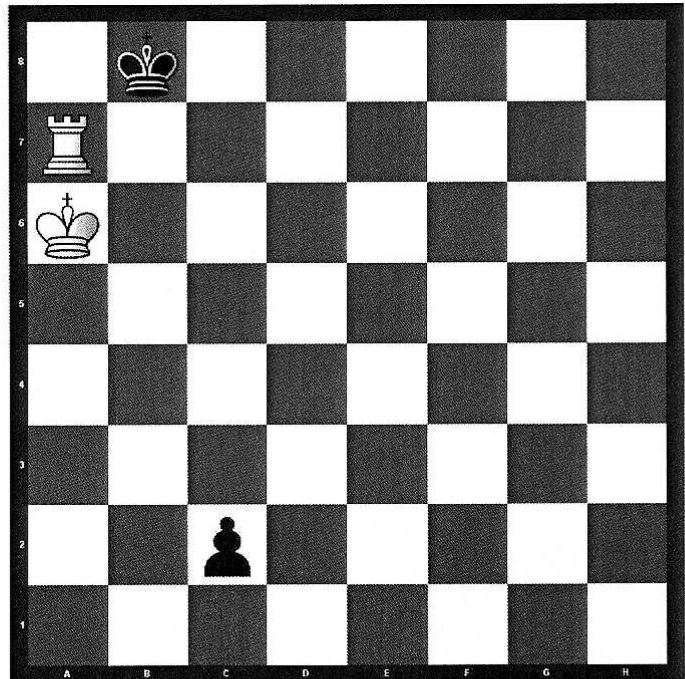
Entretenciments

Solucions a la pàgina 39

PROBLEMA D'ESCACS

Per: Andreu Bergé

Les blanques tenen una posició una mica complicada, ja que sembla que no hi ha manera d'evitar que el peó negre es converteixi en dama i que les negres guanyin la partida. Però és el torn de les blanques. Poden fer-hi alguna cosa? Juguen blanques i fan taules

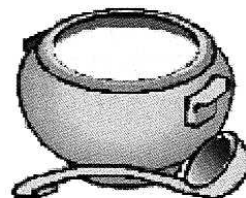


SUDOKU

		7	6			5	4	
	4							7
3	8				7			
		3	5			7	6	
9	6		3		2			
7				6				
	9	6	7	2		3		4
2			4	5				6
	7	4						

CUINA VEGETARIANA

Adolf Costafreda



ENSALADILLA D'ORIENT

Ingredients: 100 grams de faves verdes de soja, una ceba petita, dos pastanagues, dos rametes blanques d'api, una albergínia, un carabassó, tres cullerades d'oli d'oliva, una cullerada d'oli de sèsam, el suc d'una llimona, dos cullerades de salsa de shoyu o tamari, dos cullerades de julivert picat, la ratlladura d'una pell de taronja, 350 ml de brou de verdures, 200 grams de cuscús integral..

Preparació: posarem les faves de soja a remullar duran unes 6 hores. Les posarem a coure, amb molta aigua, fins que siguin cuites, les colarem i reservarem. Un cop ja netes, tallarem a trosses petits la ceba, les pastanagues les rametes d'api, l'albergínia i el carabassó, les posarem a coure en una olla amb aigua i sal una parell de minuts, les retirarem i les passarem per aigua fresca i les colarem.

En un bol barrejarem els olis, el suc de la llimona, el tamari, el julivert picat i la ratlladura de la taronja, a continuació hi posarem les verdures, ho barrejarem i ho deixarem marinar.

Posarem a escalfar el brou i, quan comenci a bullir hi anirem posant els cuscús com si fos una pluja, ho remenarem bé, ho traurem del foc amb l'olla tapada i ho deixarem reposar durant uns deu minuts; després, separarem els grans amb una forquilla. Finalment, en una safata gran, barrejarem tots els ingredients i ho servirem.

GASPATXO ESPECIAL

Ingredients per a quatre persones: 8 tomates madures, una ceba mitjana, 2 dents d'all, un cogombre, mig pebrot verd, una cullerada i mitja de pa remullat en una cullerada de vinagre de vi, 25 ml d'oli d'oliva, una cullerada de vinagre de vi, sal i pebre al gust, aigua molt freda. **Per a les brosses:** una tomata madura tallada a dauets, mig cogombre tallat a trossets, una ceba tallada a dauets.

Preparació: Passarem totes les verdures per la batedora, juntament amb el pa remullat amb vinagre, hi afegirem també l'oli, la sal, el pebre i l'aigua suficients perquè quedi una barreja bastant líquida. Quan tot estigui prou batut ho passarem per un colador fi per a treure les restes de pell i llavors. A continuació hi posarem les brosses (les brosses també es poden servir a part) i posarem aquest gaspatxo a la nevera per servir-lo fresc.

CANELONS DE PASTANAGA I BOLETS

Ingredients: 20 lamines de canelons, tres pastanagues grosses, 200 grams de bolets, una ceba grossa, dos grans d'all, una branca de julivert fresc, salsa beixamel, formatge ratllat, pebre, oli i sal.

Preparació: Courem els canelons llençant-los un a un dins de l'aigua calenta. En una paella, hi posarem quatre cullerades d'oli i hi sofregirem la ceba i els alls fins que estiguin rossos. Hi afegirem les pastanagues ratllades, el julivert, els bolets i ho ofegarem fins que s'hagi evaporat l'aigua que desprenen els bolets.

Farcirem cada caneló amb una cullerada d'aquest fregit, els enrotllarem i els col·locarem en una safata, els cobrirem amb la salsa beixamel, hi escamparem per sobre el formatge ratllat i ho gratinarem.

CREMA DE PLÀTANS I FIGUES SEQUES

Ingredients per a 4 persones: 250 grams de figues seques, 4 plàtans ben madurs.

Preparació: Una dues hores abans de la preparació posarem les figues seques en remull amb una mica d'aigua. Passat aquest temps hi afegirem els plàtans i ho batrem tot a consciència (inclosa l'aigua del remull). Fins a obtenir una crema fina. Tindrem en compte que les llavors de les figues són difícils de trinxar, per això cal insistir fins obtenir la textura desitjada. Posarem la barreja en bols individuals, els quals podrem decorar posant per sobre una rodanxes de plàtan amb un polsim de canyella.

FESTA FUTBOLERA SOLIDÀRIA 2010 DE L'ESCOLA DE FUTBOL INTERCOMARCAL

La Redacció

El diumenge 14 de març l'Escola de Futbol Intercomarcal va celebrar la FESTA FUTBOLERA SOLIDÀRIA 2010 en benefici dels damnificats pel terratrèmol d'Haití i pel Centre d'Iniciatives Solidàries Àngel Olanan d'Etiòpia al camp de futbol municipal d'Artesa de Lleida.

La festa va consistir en:

- .- Un esmorzar solidari al preu de 5 euros.
- .- Activitats de futbol pels nens/nenes: *Futbolei*, circuit d'habilitats, jocs de Futbol i xuts de precisió)
- .- Partit de Futbol 7 prebenjamí entre Escola



Preparació de l'esmorzar



Circuit d'habilitats

de Futbol Intercomarcal A – Escola de Futbol Intercomarcal B.

.- Partits de futbol categoria *babys* entre els equips de l'EF Intercomarcal de Juneda, Torregrossa, Puigverd de Lleida i Artesa de Lleida.

.- Gol solidari: Xuts de penal contra els porters juvenils de l'escola. Aposta 1 €; si no es feia gol, l'euro anava pel fons dels damnificats d'Haití.

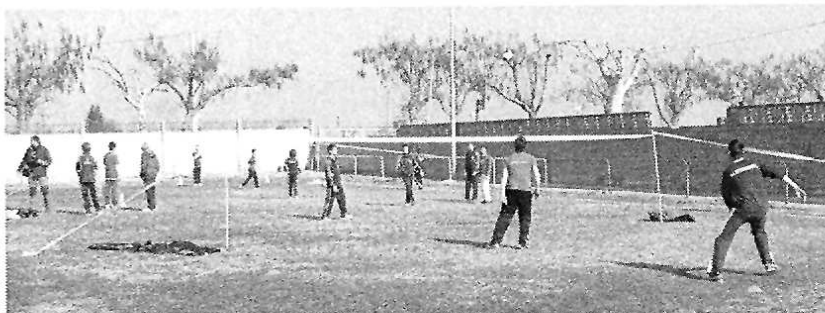
Per recaptar diners es va organitzar el sorteig d'una pilota oficial,

signada pels jugadors del primer equip del Barça, una cistella de productes alimentaris i camisetes cedides per TETE PRODUCTIONS.

Durant la festa es va recollir una gran quantitat de roba usada i sabates pel Centre d'Iniciatives Solidàries, Àngel Olanan d'Etiòpia, aportades per les famílies dels jugadors/res de l'Escola de Futbol Intercomarcal.

El dia va ser esplèndid a nivell meteorològic i la festa va comptar amb una gran concurrència i la recaptació econòmica també va ser molt bona.

Des d'aquestes pàgines volem felicitar els membres de la Junta de l'Escola de Futbol Intercomarcal per la iniciativa de celebrar



Futbolei

aquesta festa solidària.



Equip prebenjamí amb jugadors d'Artesa i Puigverd



La música i megafonia va anar a càrrec de Tete Productions



Partit de futbol de categoria "baby"



Partit de futbol de categoria "baby"



Lliurement de la pilota signada pels jugadors del Barça



Penal solidari



Equip "baby" d'Artesa



L'assistència de públic va ser destacable.

TOMÀS GIL i MEMBRADO, CREU DE SANT JORDI

Lluís Gil

Fins no fa gaire, la probabilitat que algú de la meua família pogués rebre la Creu de Sant Jordi havia estat impensable, no obstant al Tomàs Gil, el meu pare, la hi han concedit, i no és que la busqués però ja feia temps que havia persones i entitats que feien el possible per aconseguir-se-la.

La veritat és que si mirem els inicis del Tomàs no semblaven gaire prometedors, fill d'un pagès que no tenia gaire terra i havia d'anar al jornal i d'una mare que era sastresa, vivia en un racó de Catalunya. De bon principi li va tocar anar al tros tot i que de ben petit ja tenia vocació artística, li agradava escriure, dibuixar i la música. La dura realitat del moment era que els reis mags en lloc de portar-li una caixa de llapis de colors un any li van portar un tall de cansalada.

El seu germà, Miquel, tocava a la banda del poble i aquesta relació li va despertar el cuquet de la música que va anar perfeccionant amb classes particulars. Aviat el van acceptar a la banda d'Horta, i petit com era, anava pels pobles del voltant tocant el bombardino. El Tomàs pretenia tocar bé el violí, però quan arribava del tros amb les mans enganxades, el mestre li deia que havia de decidir entre l'aixada o el violí, les dues coses juntes eren incompatibles.

Donant voltes al dilema va trobar la possibilitat d'anar a Barcelona amb l'excusa d'aprendre l'ofici de sastre; als seus pares ja els semblà bé i així podria compaginar la feina i la devoció.

Podem imaginar-vos l'ambient de Barcelona als anys 30, el meu pare feliç anava als concerts que feia Pau Casals, estudiava l'esperanto, estudiava de sastre i perfeccionava la música fins que va arribar la fatídica data del 36..... El seu món es va desmanegar, el van cridar a files i va ser recluta del primer exèrcit de la República. Mentre estava a la caserna en un accident li

varen trencar un dit de la ma; no li van saber arreglar bé i la carrera de violinista es va esfumar; llavors la música es va orientar cap a la creació encara que continuaria tocant instruments de vent.

Entre la guerra i les seves conseqüències el meu pare no va tornar a casa fins 10 anys després. Una de les conseqüències va ser que el varen condemnar a 20 anys per haver fet els papers de La Internacional i l'Himne de



Tomàs Gil rep la Creu de Sant Jordi de l'Honorable José Montilla, President de la Generalitat de Catalunya

Riego per la banda del poble, segurament la SGAE actual no s'atreveria a tant avui en dia. En el fons el que li va passar va ser perquè no varen poder agafar el seu germà que era guàrdia d'assalt.

El seu sistema per evadir-se de la crua realitat era capbussar-se en el món de les notes. Va començar per dirigir la coral de la presó, i va acabar dirigint la festa que feia l'exèrcit de terra a Algecires perquè havia de ser més lluïda que la festa que feien els d'artilleria ja que va haver de tornar a fer el servei militar en aquella zona.

El pare ha estat una persona moderna. Per exemple va ser uns dels primers del poble a tenir ràdio, a casa jo no vaig conèixer la comuna, teníem water, també va complir una de les seves il·lusions i es va comprar una impressora offset per tal de poder editar la



Tomàs Gil amb la seva família.

seva música i la d'altres, els cotxes o la informàtica ja li van quedar més lluny.

Estant a Horta va arribar la gelada dels olivers del 1956, ésser sastre en aquelles condicions havia de ser molt dur, això ens va empènyer a emigrar la família Gil cap a Barcelona, allí es va retrobar en l'ambient musical de les grans orquestres i es va dedicar a fer cha-cha-chas, mambos i els ritmes de l'època que editàvem per tota Espanya. El meu germà Albert se'n va fer un tip de picar les 4000 adreces on enviàvem els vallables amb l'esperança que els toquessin i apuntessin als fulls de la Societat d'Autors i no existia ni l'ombra d'un ordinador que ens fes més fàcil la feina.

En el seu matrimoni també va tenir sort, la mare l'admirava i l'estimava, treballaven colze a colze cosint vestits a mida amb la pressió del rellotge, l'obligació de la doble jornada i una salut no gaire bona. Tomàs també feia doble jornada i entre puntada i puntada anava creant o arreglant peces musicals i moltes nits tocant.

Un canvi radical en la seva vida va ser quan va entrar a formar part de la Cobla Orquestra Barcelona, i el director de la cobla el va iniciar en aquest món. Sense voler es va trobar enmig del sentiment musical de Catalunya, la sardana i la resposta va estar generosa. Més de 1300 sardanes, moltes de premiades amb un guardó i d'altres amb l'amistat i el reconeixement, ballets, peces de concert i una implicació total en el fet cultural català.

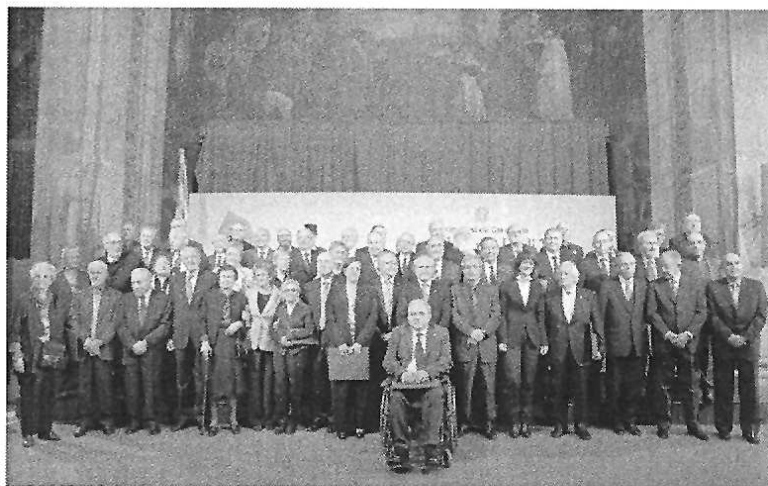
Podria dir que en música no és

agnòstic, i que té idees i principis sobre els quals basava els seu art; ho dic en passat perquè ja gairebé no gosa escriure perquè el meu pare té alzheimer i pateix massa pensant que la sardana que li acaba de rajiar del seu enteniment amb tot el sentiment no sigui igual a la que ha fet uns dies abans, ha de repassar les últimes obres i no n'acaba d'estar segur del tot. La veritat és que aquest guardó li ha arribat un any tard ja que no es fa a la idea de

la seva importància i cada dia el seu món se li fa més petit. La meua germana Teresa se'n fa càrrec i l'encarrila en la bona direcció, cosa que no sempre és fàcil.

Durant molt de temps les nostres autoritats han intentat fer de Catalunya una marca internacional buscant el reconeixement a fora gastant-se importants sumes i temps en projectes que han passat desapercebuts gairebé ignorant la nostra identitat, la gent de casa que ha treballat sense demanar res, i és ara quan s'han començat a adonar del seu desencert. No fa gaire la paraula sardana o cultura popular era objecte de gairebé menyspreu en la cort intel·lectual que envolta i enrareix l'ambient polític, i no hi ha dubte que alguna cosa ha canviat.

Des d'aquí vull donar les gràcies a aquells i aquelles que han treballat i s'han esforçat perquè en Tomàs Gil Membrado li hagi estat reconeguda, oficialment, la seva feina per Catalunya i per la sardana.



Tomàs Gil amb els altres guardonats amb la Creu de Sant Jordi

CATALUNYA I EL PROBLEMA DEL 5%

Miquel Torres i Benet. *Plataforma en Defensa de la Terra i dels Drets ZEPA Belianes-Preixana*

A tots ens pot venir a la memòria aquella frase de Pasqual Maragall, com a President de la Generalitat de Catalunya, en el primer tripartit, quan adreçant-se a Convergència i Unió va dir: “*vostès tenen un problema del 3%*”. Inicialment aquesta frase demolidora deixava entreveure algun tipus d’irregularitat econòmica o de finançament de partit, però que finalment va quedar en no res.

Passat el calvari de la corona d’espines, les sortides independentistes del senyor Carretero i altres afers dels republicans catalans, semblava que el nostre dissortat país s’encarrilava per les carrerades del seny, en clara referència al perdut i no trobat, seny català. Però com que no hi ha mai dos sense tres, ara resulta que tenim un problema del 5%.

El 5% al qual ens referim és el percentatge de catalans que varen votar Iniciativa per Catalunya i els Verds, els protagonistes del calvari d’aquesta segona legislatura del tripartit. En Aquesta reedició, els eco-socialistes s’enduen totes les roses i les espines de la nostra preuada Catalunya: “*...El túnel de Bracons, la línia elèctrica de màxima tensió, el quart cinturó, ara l’autovia del Vallès, els incendis de l’Horta de Sant Joan, del Solsonès, de la Segarra, les prohibicions de circular amb vehicle agrícola durant els caps de setmana i festius, perquè els cotxes puguin circular lliurement per les carreteres, sense tenir en compte que els vehicles agrícoles hi circulen perquè treballen, la prohibició de la sega en les hores de més calor, que per altra banda són les millors per a recol·lectar els ordís i els blats, els que volen la socialització del territori per crear parcs natural agraris, millor dit, zones d’Especial Protecció per les Aus (ZEPA), els que volen deixar les terres sense la possibilitat de regar i en el més dur secà, els que han posat denúncies a Europa contra el Segarra-Garrigues, els que durant el procés participatiu volen posar normes a les propietats dels altres, els que se’n riuen*

dels pagesos quan defensen les seves propietats, els que es pensen que les 40.000 hectàrees de ZEPA d’aquest país són seves per aplicar-hi els seus criteris proteccionistes... i tantes altres coses que a la gent que vivim o malvivint en el món rural ens sembla una intrusió constant contra les pràctiques agrícoles normals i necessàries per a poder treballar i guanyar-se la vida.

Certament, algú ha perdut el nord i el seny en aquesta Catalunya nostra del segle XXI, i us podem assegurar que no hem estat precisament els pagesos i pageses de les nostres contrades. Parlem clar, les polítiques agràries i mediambientals d’aquest país no es poden dirigir des d’un despatx de Barcelona amb polítiques intransigents i partidistes.

Però perquè passen aquestes coses?. Doncs, perquè algú ha donat als ecologistes un poder que no els pertoca. Des de la Plataforma de Defensa de la Terra i els Drets, de la Zepa Belianes-Preixana, fa temps que defensem que no podem acceptar acords amb aquells atès que no tenen representativitat real dins el territori, per què qui són?, qui representen?, quines propietats tenen que siguin afectades?, i quina capacitat legislativa i normativa tenen?, com per anar imposant criteris en les propietats dels altres. Algú manifesta que a Europa manen, potser sí, però en tot cas, els que manen a Europa han estat escollits a les urnes, són senadors, diputats i eurodiputats... però a casa nostra què són o què representen Ipcena, Egrell, Seo-BirdLife...

Realment hem d’aguantar aquesta intromissió i aquestes actituds prepotents amb el territori rural?. Voleu dir que el 95% de la resta del país no pot procurar que aquest 5% radical i problemàtic deixi de jugar amb el nostre futur?. Les eleccions són a la vora... cal dir el que s’ha de fer recuperar el seny?... entre tots... recuperem el nostre espai... recuperem el nostre país.

EL VIATGE CAP A LES TRIBUS

Joan Ramon París

Tot just a 8 Km de Buwaneswar es troben unes famoses coves excavades Al segle XII per sacerdots hinduistes. Aquesta és la meua primera aturada i aprofito per a fer una passejada per un petit turó ple de gom a gom de micos i de diversos grups d'escolars que visiten amb els seus formals professors un dels punts més importants de la localitat.

Enmig de l'enrenou i de la contagiosa alegria dels escolars, vestits amb impecables uniformes blavosos i alegres mocadors escarlata, aconseguixo passejar per bells gravats en els quals elefants i tigres adquireixen un especial protagonisme. En un revolt del camí es troba el temple principal que, pel seu tipus de construcció, va ser un antic monestir dedicat al recolliment i a l'oració. Amplis finestrals deixen veure gravats d'éssers mitològics que al·ludeixen a l'antiga mitologia vèdica.

En el turó adjacent s'alça un bell temple amb un ampli mirador en què es pot contemplar l'àmplia i plana xarxa urbana d'aquella congestionada ciutat. Passejo descalç per un atovó vermell convenientment mullat per l'encarregat de la neteja, el contacte amb l'aigua em dóna una sensació grata com si formés part del ritual purificador per allò que ha de venir.

L'autopista cap al sud es troba sorprenentment en unes condicions immillorables. Grans espais deserts i poc transitats on passen a plaer nombrosos ramats de bous i cabres; el paisatge es troba esquitxat de nombrosos palmerars que donen recer a densos estanys que abasteixen la població local. La carretera serpenteja fins arribar al llac Chikla, una de les més importants reserves d'aigua dolça del país, i que adquireix unes considerables proporcions fins a poder comparar-se amb un autèntic mar. És diumenge i es nota, el lloc es troba ple de gom a gom de gent intentant passejar en barques després de realitzar quilomètriques cues. Uns altres malden per pescar en les seves ribes o esmorzar en els berenadors utilitzats pels pescadors locals com a lloc de trobada i de negocis. Entro en el local ple de gom a gom de gent que malden per menjar saborosos plats de peix, però no fa tant temps que vaig desdejunar en un restaurant de carretera l'edifici de la qual, impecablement blanc i amb amplis finestrals, em recordava l'antiga època colonial britànica, així que giro sobre els meus passos

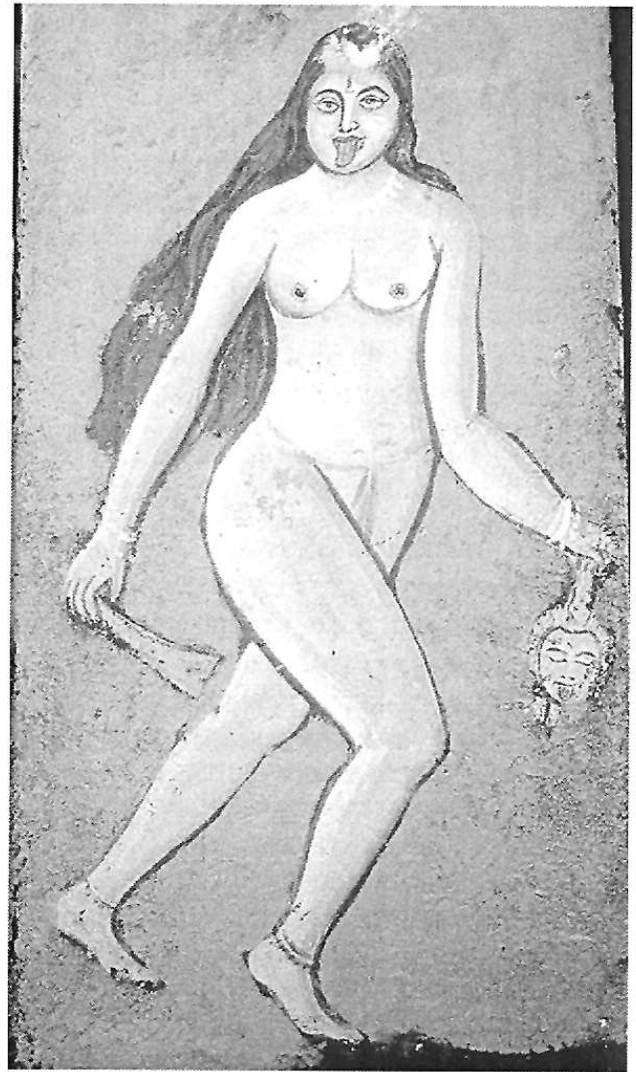


Figura de una deessa (Llag Xilica, Orissa)

i m'encamino en direcció al moll.

La principal atracció del llac Chikla és un illot que es troba en el centre i que alberga alhora un petit santuari en honor a la divinitat femenina local. Després de molt regatejar aconseguixo una barca en la qual s'embarquen un nodrit grup d'amics del patró de l'embarcació. Així en total som unes deu persones que saludem alegrement els grups d'escolars o els integrants de les altres embarcacions plenes a vesar en un dia calorós d'hivern. La llum del capvespre es reflecteix en les tranquil·les aigües del llac mentre ens acostem al petit illot ple també de pelegrins que s'entretenen observant l'horitzó. En el petit port és obligat descalçar-se ja que estem a punt de trepitjar *sòl sagrat*. Sortim de la barca i alguns dels integrants de la meua comitiva aprofiten per a donar-se un bany en "pla primitiu" per a alleujar-se de l'extrema calor asfixiant. El contacte amb el terra humit, esquitxat de les res-



Reunió tribal. Zones tribals (Orissa)

tes de l'aigua resultat de les múltiples ablucions produeix una sensació agradable i et desperta el sentit del present, de *l'aquí i l'ara*.

El petit temple es troba atapeït de gent que pugna per acostar-se a la negrosa imatge finament treballada amb gravats de plata que contrasta amb la seva negrosa cara. Aviat em canso d'estar immers en la marea humana i m'accontento de veure-la de lluny, esperant que aquella imatge ens atorgui benediccions per a la resta del viatge. Un curt passeig serveix per a contemplar la immensitat del llac, les tauletes d'ofrenes o la gent que ocupa qualsevol racó per a fer l'acostumat pícnic. Sembla mentida que en tan poc espai la gent s'acomodi respectant el seu mínim espai personal. A la part alta del mirador de gris ciment es poden contemplar multitud de barquetes multicolors que van i vénen a través de les cristal·lines aigües, bucòlic espectacle que enalteix l'esperit. És ja nit tancada quan arribem a Gapalpur, petit enclavament costaner que despren un fort aroma de salnitre marí. Passejar pel passeig contigu al mar és una autèntica delícia, asseure's en una petita terrassa observant el fort desplegar de les ones, la lluna i estrelles ballant a l'horitzó; adquireix la categoria d'impressionant.

És una celebració que per a mi adquireix un significat especial, ja que no té res a veure amb la festivitat tradicional. Aquí, assegut en un quiosquet, emparat en les llums de neó, sentint

la brisa fresca o escoltant música hindú sento que la vida continua i no està limitada per l'avorriment basat en la més genuïna de les rutines.

La vista des del far no deixa de ser fascinant encara que no eximeix de perills ja que no existeix cap protecció davant una inoportuna relliscada que no impedeixi caure al buit. Amb tota la força mental de què sóc capaç, intento vèncer el vertigen caminant amb l'esquena a la paret, mirant a la llunyania: allí els manglars, aquí el petit port, un poc més allà els petits i blanquinosos vaixells pesquers... He pogut accedir a l'alta torre per una mòdica quantitat de diners i és que aquest és un país en el qual les portes s'obren de bat a bat a tot estranger encara que no en posseeixi excessivament.

Vaig recorrent el sud de la regió, en la qual a poc a poc les planes costaneres es transformen en serres boscoses fins a arribar a una zona d'aigües termals exclusivament separades per raó de sexes. Ambdós grups van ocupant la petita piscina ignorant-se com si l'altra part de l'estany fos invisible. Enmig de robes esteses al vent xafardejo per un petit temple on els disminuïts ídols negres i excessivament adornats amb tota classe de vestidures i colors són testimonis muts del pas del temps.

Uns quilòmetres més enllà, on les muntanyes es fan cada vegada més inaccessibles, arribo a la primera zona tribal: es tracta d'un poble senzill, revestit de tobes blanques, sostres

baixos fets amb llenya, poques finestres i portes senzilles fetes amb taulons de fusta tallada. Es tracta tan sols d'un carrer mitjanet, en el fons del qual es troben les casetes on estan reclosos els diversos animals: porcs, vaques, gallines i bufals que conviuen en bona i resignada harmonia.

El lloc es troba buit i és que tothom està reunit en una espècie de barraca gegantesca on dirimeixen els seus problemes. En aquest cas, a diferència d'altres pobles primitius en què el lloc comunal només és ocupat per *homes influents*, hi ha tot el poble que assisteix a les deliberacions. Homes, dones i nens s'asseuen sobre si mateixos escoltant l'orador de torn, la mateixa actitud que faig quan m'assec a la gatzoneta intentant captar el que una noia amb micròfon en mà intenta explicar. Evidentment, no entenc res del que diu, però vull captar els moviments, el to, la musicalitat, l'expressió d'un rostre que sembla estar d'acord amb l'harmonia i la pau d'esperit. Però, encara que pretenc semblar *invisible* i mantenir-me en un segon pla, l'oradora se sent torbada per la meua presència travant-se en el seu discurs. No vull seguir interrompent l'exposició, però queda clar que sóc una presència estranya que de sobte ha irromput en el seu món local i uniforme.

Prop d'allí, existeix un altre poblat on les cases s'arremolinen entorn d'una gran muntanya. Passejo per uns carrerons deserts, on només algun gat saltironeja enfront de la font principal, aquella que utilitzen les dones per a esbandir

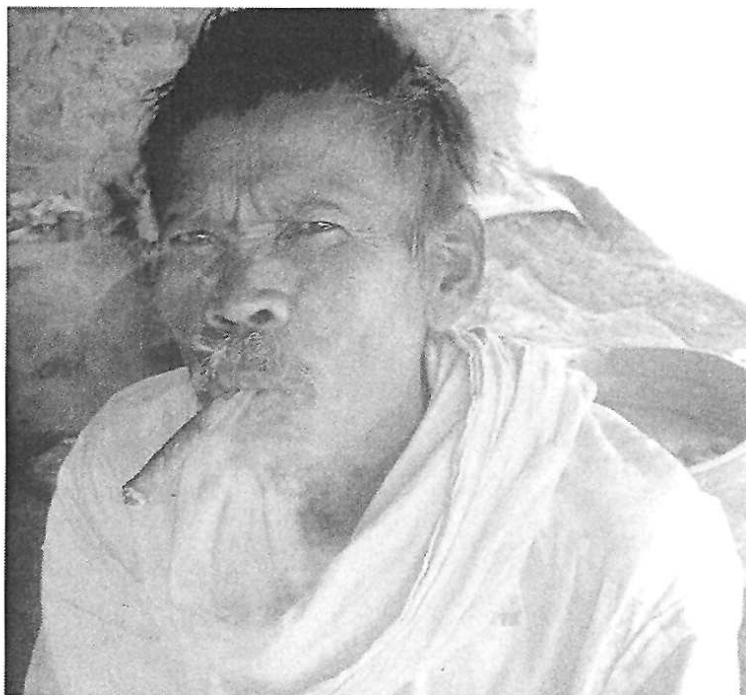
la roba. Una dona està asseguda a la porta de l'habitatge fent algun que altre brodat, amb la tranquil·litat que suposa observar el pas del temps amb la paciència de sempre. Solament el plor d'un nen altera el silenci d'un llogaret que espera els seus barons que tornin de les feines agrícoles. En arribar al final de l'esplanada un enorme zebú m'impedeix el pas cap als camps i no em queda més remei que desfer el camí.

Dormo en un hotelet lleig d'una ciutat lletja sense cap interès excepte el de passejar d'un costat a l'altre de la carretera mirant els ciclistes, les tendes o anuncis multicolors. Estic de passada en un lloc de trànsit però proper alhora als grans mercats tribals que se celebren en les properes muntanyes.

Mai no havia visitat un mercat colorista i tan alegre, la major peculiaritat del qual és que se celebri enmig d'un bosc de frondoses acàcies. Els barbers que col·loquen els seus miralls recolzats en els troncs, l'home que en una escualida cadira espera pacientment el seu torn per a tallar-se els cabells a l'ombra d'un tronc gegantí, el venedor de figures tribals, bellament estilitzades, de cara negrosa amb acusat origen semblant a l'africà; variats potingues barrejats amb espècies per a diversos usos que contribuiran al benestar de l'ànima o del cos; endevins o tiradors de cartes que prediuen el món a través de complicats signes astrològics; fruites i verdures estranyes arribades de les terres mítiques dels unicorns; maremàgnun de gent que sent menyscabada la seva dignitat quan intentes fer una foto que narri personatges que em semblen memorables.

Allí prop, uns pastors cuiden el ramat de cabres, mentre uns altres malden per espolsar el gra a la manera dels nostres avis i com, amb seguretat, s'ha vingut fent a través de múltiples generacions.

En el poblat proper, les cases de toves de rigorosa planta baixa, s'amunteguen en el pla formant un semicercle defensiu que te com a frontera el petit canal que s'albira per sobre dels esbarzerars. Com sempre, al migdia, el poblat sembla desert, només uns nens vestits senzillament treuen aigua de la font comunal, homes que han tret el llit al carrer, per a estirar-se tan comodament a l'ombra del porxo. Un món congelat en el temps que solament es veu



Cap tribal fumant. Zones tribals (Orissa)



Vida a la comunitat. Zones tribals (Orissa)

alterat pel trotar d'un zebú volent-se escapar de les picades d'insectes.

La ruta em condueix al sud de la província, a una ciutat mitjana situada prop de les muntanyes on se celebra un dels més acoloristes mercats de la regió. No importa el nom, es tracta d'un lloc amb algun que altre comerç a l'avinguda principal i on es troba un petit restaurant de menjar vegetarià on em refugio per a sopar. Estic exhaust i fins el menjar condimentat amb espècies el trobo deliciós, el iogurt excel·lent i el suc de fruita tropical reactiva el meu cos, tot això per un mòdic preu que s'abona a la caixa registradora situada a la porta del local. Una gran muralla delimita l'hotel amb l'espai públic, allí dins tot és pau i tranquil·litat en contraposició al soroll eixordador de clàxons o la penetrant olor de gasoli.

La ruta cap a les muntanyes plenes de frondosa vegetació es presenta lenta, però bella. Un grup de micos es fa amo de la carretera en la qual tot just hi ha trànsit. Saltant de branca en branca, s'ensenyoreigen del lloc mirant amb el front arrufat els ocasionals intrusos que es dirigeixen al principal mercat ètnic de la zona. És a través de recòndites muntanyes, travessant senzills llogarets, la principal via d'accés a la vall, on s'amuntegua una de les tribus més primitives que he vist: els bonda. Les dones bonda es dediquen exclusivament a les activitats comercials que es fan en funció del bescanvi. Curiosament en l'esplendorós mercat setmanal, que s'expandeix

en el llogaret tot just apareixen els homes i són elles qui llueixen pentinats afro i les que caminen altives amb un tapall i nombrosos collarets al pit. Crec que aquelles dones llueixen en el seu cos, l'aixovar heretat pels seus ancestres i el mercat és el principal mitjà que tenen per a reafirmar la seva condició de bondat, de la qual es pot considerar una descendència acusadament matrilineal.

Els homes, si és que n'hi ha algun al mercat, es dediquen a fumar i a beure aiguardent a la zona dedicada a la venda d'objectes de pipes toscament treballades. Està clar que en aquelles comunitats l'alcohol causa veritables estralls, sent un dels efectes destructors a causa de la irrupció d'una civilització per a la qual no

estan preparats.

Sembla que en aquest sentit el gènere masculí se sent més fràgil i sense tanta capacitat per a poder enfrontar-se amb els nous reptes socials, mentre que la dona banda conserva en l'altivesa, el component dels seus ancestres i es converteix en fidel guardiana de les tradicions culturals.

Enllà baixant la vessant, es pot albirar columnes humanes de dones que duen al cap enormes cantirs o cistelles amb diversos objectes per a ser duts al mercat. Estic a l'Índia, però tinc la impressió de trobar-me en un altre món, on el temps s'ha aturat manté en un estadi primitiu. Els tenderols al sol, es converteixen en tertúlia improvisada i en centre de reunió social. Aquí es pacten matrimonis, o els més ancians es refresquen en una font on l'aigua salta alegrement a borbollons. Aquí també es parla del temps o dels déus estretament lligats a la naturalesa i en relació constant amb l'ésser humà. La densa fumarada de les pipes s'estén per tot el poblat com la millor manera per a entrar en contacte amb els déus; els rituals màgics barregen conjuntament el sagrat i el profà com privilegiat instrument còsmic.

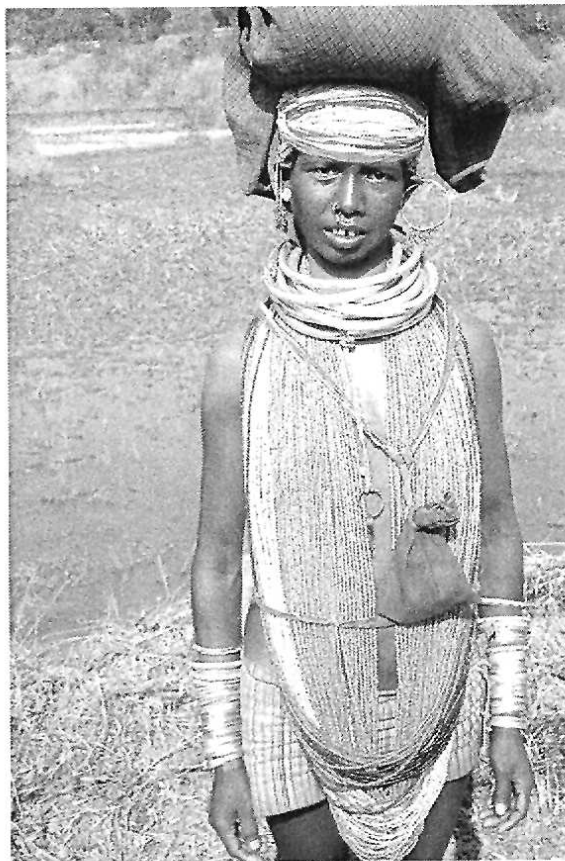
Algunes d'aquelles dones s'amunteguen en una petita botiga on estan exposats uns bonics vestits de seda i amb l'expressió dels seus ulls revelen l'especial atracció que per a elles representa un món aliè, però ple d'objectes de consum que omplen amb

aquelles estranyes bagatelles la vida dels que no són bunda.

M'allotjo en un esbalandrat hotel de carretera des de la finestra del qual puc gaudir de les agradables vistes de la gasolinera propera. He tornat amb tristesa d'aquell acolorit mercat on la vida es fa a cada moment present, per a submergir-me en l'eixelebrat món civilitzat. L'estança és enorme i puc passejar d'un costat a l'altre escoltant el cruixir de la fusta producte de les trepitjades. Acabo de telefonar des d'un locutori a Barcelona i m'he ficat en un quiosquet meitat hotel, meitat restaurant on he pogut assaborir frugals plats vegetarians. Demà em resten uns 450Km per a retornar a Bubaneswar i tornar a submergir-me en l'anonimat de la gran urbs.

El retorn és pausat, calmat sense presses, faig múltiples aturades en el camí per a observar els enormes carros tirats per bous, passejar entre batedors de blat o prendre un refresc davant els portalons de les esfèriques cases de palla i toba. Així s'avança el camí de les muntanyes fins a prendre l'autovia de la costa que ens conduirà directes fins a la gran ciutat.

Abans d'arribar, m'aturo un moment en un petit estany on les esveltes palmeres donen una imatge idíl·lica del que és un magnífic capvespre. En les seves aigües un bou camina despreocupadament i alguns nens corretegen sense parar, sota els antics graons i, quan em dispo a fer la foto, una noia vestida amb sari verd agafa un cànir i baixa parsimoniosament s'endinsa en les aigües, esperant ser immortalitzada per l'objectiu de la càmera. La bellesa plàstica d'aquell moment transforma la idea que els habitants i especialment les dones detesten ser fotografiats per a evidenciar que tot es fa més real quan elles prenen les decisions.



Dona de la tribu khria. Mercat tribal (Orissa)

En arribar als esplendorosos jardins de l'hotel, a Bubaneswar s'està celebrant unes noces de *gent acomodada* amb les mateixes formes que els antics colonitzadors britànics. Ells amb vestit d'estiu i elles abillades amb sedosos vestits i àmplies pameles, adopten les mateixes actituds i positures entre l'aparença i la frivolitat. Entre aquella concurrència que preserva un espai privat i al que, sense proposar-m'ho, he tingut accés, observo un afany d'abandonament dels antics costums per a imitar un model occidental. No puc deixar de pensar que en les noves classes benestants hi ha un desig de reivindicar-se amb el mateix model del primer món, adoptant les mateixes actituds colonials en un intent encobert de solapar l'origen. En finalitzar la vetllada, els grups s'acomoden parsimoniosament i la cua de cotxes de luxe s'amunteguen a l'entrada i es transformen en una estranya comitiva en el qual es presenta el bo i millor de la ciutat.

Paso del pompós restaurant de l'hotel, una cosa que sempre procuro evitar i m'encamino al petit restaurant vegetarià en el qual es percep una llunyana aroma de salitre marí. Fragància canviant de papaia i altres fruites tropicals



Pastura prop de la comunitat (Orissa)

desconegudes que degusto pausadament en el moment del desdijuni en el meu darrer dia a Orissa. No tinc gaire temps per perdre ja que a les quatre de la tarda volo de retorn a Delhi, així que aturo la primera bicicleta que trobo i marxo cap al zoològic a uns 8 Km de la ciutat.

El lloc es troba ple de gom a gom de gent que espera gaudir d'una afable jornada amb les seves famílies. El tigre blanc és la principal atracció del parc i el principal motiu de la visita, però per a albirar-lo he de fer-me un espai davant tants visitants que no deixen d'admirar l'esveltesa i l'elegància de les seves formes. El recinte en el qual habita és suficientment gran i emmotllat al seu habitat natural; resulta el més semblant a una *llibertat vigilada* en la qual, només una tupida barra, marca els límits amb els humans cosa que impedeix la realització d'estupendes fotografies.

Una gran part del recinte es troba immers en un gran estany en el qual les grans acàcies contribueixen a emfatitzar un ambient pausat o romàntic. Són nombroses les famílies que passegen pels voltants i gaudeixen contemplant el pausat transcórrer de les aigües, sota el càlid sol d'hivern.

Però, una de les principals atraccions del parc és sens dubte el *Safari park*, en el qual un autobús blindat s'endinsa en els recintes destinats als animals salvatges per a observar com aquests viuen en una aparent llibertat. Doncs bé, després de fer una llarga cua, l'autobús de finestres minúscules encara la recta per donar accés a la zona dels felins. Som massa gent en el vehicle i tot just es pot distingir cap d'aquells animals enmig d'una cridòria infantil eixordadora.

Ja s'ha fet tard i busco una bicicleta que em dugui a l'hotel, però, clar, el conductor no té cap pressa i es dedica a fer de guia turístic per a intentar treure una propina substancial enfront d'un client que en aquell moment no està per a gaires històries. Que si aquest hotel va ser construït per un afamat arquitecte, que si he visitat el major temple de la ciutat, que si això que si allò, mentre assenyalo el rellotge i procuro donar-li pressa. Al final, quan arribo a l'hotel tot acaba en discussió per no donar-li la propina. És una llàstima que deixi la ciutat amb amarg sabor de boca, però això és precisament el que ha volgut el destí.

No trigo a arribar a l'aeroport, i m'adono que les companyies aèries de baix cost funcionen meravellosament en aquell país. Un

servei que es desvia en atencions cap al client, en el qual es té en compte que són persones i no un simple número estadístic. A l'hora indicada parteix el vol amb destinació a Delhi, i com a nota curiosa cal destacar que la noia que m'ha tocat al seient veí es canvia immediatament en sentir-se incomoda pel veïnatge de dos homes; això és el que comenta una soferta viatgera que anava darrere meu i que ha acudit immediatament al rescat de la *indefensa* noia.

El curiós és que al llarg del trajecte no deixa de mirar-me i de parlar-me amb els ulls dient una mica així com: M'hagués agradat quedar-me, però les condicions socials obliguen a respectar les regles. Llavors m'adono que el contacte amb elles ha d'obeir a l'àmbit privat i de com cal utilitzar al màxim la imaginació, la subtilitat i la diplomàcia per a l'inici d'una relació. Estem parlant d'un àmbit urbà en el qual regeix una aparença de modernitat; no cal dir que en el rural segueixen vigents els acords entre famílies amb fins matrimonials.

L'aeroport de Delhi resulta caòtic a les set de la tarda: la sortida està plena de gom a gom de gent que, pacientment, fan cua a l'espera d'un taxi. Però per a mi, no representa cap problema ja que quan em veu un policia de trànsit crida un d'aquells taxis per a satisfer la meua demanda, naturalment a la recerca de la propina.

El vehicle parteix veloçment travessant els carrers de la ciutat en direcció a l'estació central d'autobusos on espero partir per al Panjab, lloc on està enclavat el famós *temple de l'Or* que posarà colofó al meu viatge. Ja experimento la sensació que estic esprenent les ultimes gotes d'una ambrosia que sembla formar part d'un somni.



Dona de la tribu bihor. Mercat tribal (Orissa)

13 DE DESEMBRE

Adolf Costafreda

Totes les coses s'haurien de fer al seu temps, com més en calent millor, però en aquest cas no ha pogut set per raons personals i, també, per l'endarreriment en que surt la nostra revista. Sigui com sigui, ara que puc iestic d'humor, encara que sembli que ja no caldria, m'hi poso: A LA FEMOSA Núm. 243 hi ha els resultats de la consulta sobiranista que es va fer al nostre poble el diumenge dia 13 de desembre: Vots 400, 385 sí, 7 no i 8 vots nuls. Això sobre un cens estimable de 1257 persones amb dret de vot o amb més de 16 anys. Aquest resultat, segons llegeixo a la mateixa revista, equival a un 32%. O sigui, el 32% dels artesencs amb dret de vot van aprofitar aquesta consulta per donar la seua opinió sobre la independència de Catalunya.

A la revista següent, esperava trobar-hi algun comentari sobre aquest resultat, però no n'hi havia cap. Per això, encara que tard, en voldria parlar una mica.

Per a mi, que es fes aquesta consulta, representava un pas important de cara a conscienciar els artesencs sobre la possibilitat d'un plebiscit per aconseguir la independència de Catalunya. Fins ara ningú no es creia que la independència fos possible, però ara, gràcies a l'allau de consultes que s'han fer arreu de Catalunya, però, sobretot, d'haver-ne pogut parlar obertament i desacomplexadament, la cosa ja no sembla tan impossible i llunyana.

Per a mi el resultat no era allò més important,



no sóc il·lús. Sabia molt bé que els independentistes al nostre poble, com arreu de Catalunya, encara som una minoria (minoria que creix acceleradament, sortosament), però tot i així, després de la poca informació que es va donar, dels minsos recursos de que disposaven els organitzadors i de tots els entrebancs, diguem-ne legals, que anessin a votar 400 artesencs i artesenesques, em va semblar un èxit notable. Que d'aquests 400, 385 votessin sí, 8 optessin pel vot nul i només 7 pel no, em sembla encara un resultat més que satisfactori.

De cara a la independència de Catalunya s'ha fet un primer pas, un pas que jo qualificaria de gegant. Un pas que ningú no pot obviar encara que, des d'altres esferes del poder, es vulgui silenciar o fer veure que no ha passat res. Ara, com si la gent s'hagués espolsat de sobre una antiga por, ja es comença a parlar obertament d'independència entre amics, a casa i al carrer i, cosa que no havia passat mai, cada dia es poden llegir més articles a la premsa em pro de la independència. Definitivament, cada dia som més, cada dia tenim més mitjans per reivindicar el nostre dret a la independència i, com diria algú, l'aconseguiem perquè, en la nostra reivindicació, tenim més raó que un sant.



PROTESTES CATALANISTES

Laura Farran

El divendres, 19 de maig es compleixen 50 anys d'un esdeveniment anomenat els *Fets del Palau*. Aquest venia a ser el colofó d'una sèrie de fets que mostraven a Catalunya, l'existència d'una oposició cada cop més forta contrària al règim franquista, en els anys seixanta.

Aquests fets procedien d'operacions de propaganda ben organitzades que posaven de manifest un reguitzell de reivindicacions polítiques: llibertats polítiques, drets dels catalans...

Entre les protestes catalanistes de l'oposició al franquisme destaquen:

El cas Galinsoga: Va ser un moviment de boicot al diari *La Vanguardia* provocat per l'actuació del seu director, Luis de Galinsoga, el qual era des del mes de gener de 1939 director de la publicació per imposició del govern. El dia 21 de juny de 1959 havia anat a missa a la parròquia de Sant Ildefons de Barcelona. El sacerdot que oficiava la missa va fer l'homilia en català, això el va indignar enormement i airat, abans de marxar va exclamar: "Todos los catalanes son una mierda" i va deixar la seva targeta de visita per tal que quedés ben clar qui era ell. Ben aviat, es va desencadenar una campanya de boicot contra *La Vanguardia* i el seu director, perfectament orquestrada pel grup catalanista i catòlic, CC (Crist i Catalunya) que va acabar amb la destitució del director Galisoga, decidida pel govern de Madrid.

Les següents cartes il·lustren el cas:

"25 de junio de 1959

Excmo Sr. Luis de Galinsoga

Honorable señor mio:

El pasado día 21, mientras celebraba misa, se presentó en la sacristía un individuo que utilizando esta tarjeta que lleva el nombre

de V.S., y que le adjunto, en forma incorrecta y grosera se permitió proferir unas frases soeces contra el infraescrito y contra sus feligreses.

Como debe tratarse, indudablemente, de un caso de suplantación de personalidad, pongo el hecho en conocimiento de V.S., para que pueda tomar las medidas pertinentes y evitar en lo sucesivo que ocurran escenas de esta índole que podían redundar en el menoscabo de su honorabilidad y caballerosidad..."

Firmado: Narciso Seguer, párroco.

"Barcelona, 25 de junio de 1959

Sr. D. Narciso Seguer

Muy señor mio:

Recibo su carta con la devolución de mi tarjeta...., la tarjeta es en efecto mía y fui yo en verdad quin protestó en la sacristia por tener que oír en la misa una plática en lenguaje que no entiendo. Ser español y asistir a una iglesia de una ciudad española a cultos en una lengua que no tengo la obligación de entender me parece absurdo y así lo manifesté (...) Esta lengua no me parece apropiada en una feligresia en donde no dejamos de abundar los españoles que nos honramos en serlo y creemos tener derecho a que se nos hable en el idioma oficial de la nación a que gracias a Dios pertenecemos."

De usted afectísimo q.b.s.m.

Firmado: Luis de Galinsoga

L'altre cas és el que commemora l'efemèride actual: *Els Fets del Palau*. L'any 1960 el govern havia preparat una visita de Franco a Barcelona que va començar el 30 d'abril i es va allargar fins al 24 de maig, en el programa d'actes hi figurava la celebració d'un concert al palau de la Música per tal de commemorar el centenari del naixement del poeta Joan Maragall. El grup CC i joves nacionalistes van preparar un acte protesta al mateix Palau de la Música. En presència

d'alguns ministres del govern, es va interpretar el *Cant de la Senyera*, que havia estat prohibit, i l'acte es va acabar amb la intervenció de la policia i la detenció d'alguns joves al mateix palau. Jordi Pujol va ser considerat el cervell de l'operació, va ser detingut i condemnat a presó, on hi va restar fins al 1962.

Un altre dels grans protagonistes de la protesta política a Catalunya va ser l'abat de Montserrat, *l'abat Escarré*. En una entrevista que va concedir al corresponsal a Espanya del diari francès *Le Monde* (1963) feia una aferrissada defensa de les llibertats polítiques i dels drets dels catalans i

pronunciava una frase famosa "*El règim espanyol es diu catòlic, però no obeeix els principis bàsics del catolicisme*". El règim va considerar les seves manifestacions un atac a la política del franquisme i l'abat Escarré va haver d'abandonar el país i anar a viure en un monestir del nord d'Itàlia, on hi va estar fins poc abans de la seva mort.

Aquestes són algunes mostres de la resistència antifranquista als anys seixanta. Tot i la duresa de la repressió del franquisme: les campanyes de protesta, les lluites polítiques, sindicals, culturals, estudiantils..., no van deixar de créixer, afortunadament.

ELS INTELECTUALS I LA POLITICA

Joan Ramon París

Era molt jove quan va caure en les meves mans el llibre vermell de Mao i aquest fet feia que m'embargués l'emoció quan tremolosament fullejava un quadern que en aquells moments considerava secret. Àdhuc recordo que anava passant les pàgines devotament, com si fos *la veritat revelada* d'un home posseït per un caràcter *diví*, aplicant els seus ensenyaments a la resta dels mortals. Suposo que allò encaixava amb la rebel·lia pròpia de l'adolescència, en un país que sortia d'una fèrria i corcada dictadura i que suposava l'antitesi de les nostres pròpies misèries.

Considerava el *gran líder* com la principal figura d'aquest segle, l'home que havia estat capaç de dur al *paradís socialista* milions de persones, la icona substituïa els sants dels nostres altars. Va ser després de la seva mort, quan a poc a poc es va anar revelant aspectes foscs de la seva trajectòria, tals com els seus fracassos en les reformes agràries que van dur la fam a gran part de la població. Però potser els aspectes més destacats van ser els excessos comesos durant la *revolució cultural* en la qual van ser eliminades milions de persones per ser considerades *enemigues de classe* fins al punt

de ser considerat com un dels majors *assassins* de la història contemporània.

Va ser en aquells precisos instants quan, profundament decebut, vaig comprendre que no existien els déus i que només es tractava d'un altre humà amb les seves virtuts i defectes. En *la meua idealització* del personatge, enfront de la meua ràbia continguda davant un dictador despòtic, m'havia col·locat en les antípodes en les quals un altre tiranet regnava, recordant als antics emperadors *manxús*. Ambdós personatges havien guanyat cruels guerres a *sang i foc*, i s'exhibien en cartells per tots els racons del país. Era un paral·lelisme que en aterrar en la crua realitat, amb el pas del temps, em va resultar aterridor. Especialment ambdós estats tenien la seva base en una estructura piramidal, l'àmplia plataforma social la qual estava programada per a servir els dictats que l'elevaven a la categoria de *cabdill* o *gran líder*. Tant *los principios fundamentales del movimiento* com el llibre *vermell* estaven dissenyats per a servir uns estats que no toleraven cap signe de dissidència, principis comuns per a glorificar el sistema. En pamflets com el llibre *vermell*, Mao fa

especial èmfasi a l'apartat relatiu als intel·lectuals, considerant-los com a enemics de classe. En la seva opinió estan contagiats per un esperit burgès que els allunya de les masses.

No obstant això, en aquest cas, solament ho podem considerar un simple pretext per a marginar qualsevol besllum de veu dissident, dient que no connecten amb *el pensament únic*. I parlant de marginalitat, resulta com menys trista, quan, al llarg de la història, els intel·lectuals fossin literalment escombrats quan no connectaven amb *el poder*, poder que no acceptava qualsevol reflex de *mentalitat crítica*.

D'igual manera, resulta neguitós que el model de producció socialista que van preconitzar tant Marx com Éngels, en el qual la relació entre *progrés econòmic* i *lluita de classes* portaria un model a favor de la *igualtat social*, no resultés efectiu en la pràctica pel que fa als grups d'intel·lectuals. Per a aquesta classe de persones favorables a un esperit *lliurepensador* el triomf del socialisme tan sols va significar canvis en els mètodes repressius. El progrés en aquest cas solament servia per a una elit que jugava totes les seves cartes per a perpetuar-se en aquest poder, igual que a l'època medieval, i idèntic a l'actitud del món capitalista. El model piramidal es tornava a imposar novament sota l'òptica de nous ideals, representava la consolidació d'unes "*relacions de poder*" que havien triomfat des de la revolució neolítica.

Per a la gent que defensa llibertats bàsiques com els *drets humans*, han de sentir-se *responsables morals* de posseir una actitud crítica pel que fa a les elits.

Han de posseir una *integritat* i *claredat d'esperit* amb la qual han de saber evadir-se dels múltiples ressorts, enganys, paranys o pegats que s'utilitzen per a integrar-los en el sistema. En aquest sentit, ens enfrontem amb la vella paradoxa que suposa la integració *versus* exclusió.

La integració suposaria els esforços personals d'acomodació a un model socialment imperant, en el qual segurament s'haurà de pagar un preu molt elevat perquè certs valors i ideals es quedin en el fons de l'armari. En certa manera, cada ens: individual o col·lectiu, negocia amb el sistema per a adequar-se a les seves condicions. Aquest estat de coses no deixa de ser una prolongació del famós *pacte feudal* en el qual el camperol es compromet a pagar

els delmes amb la finalitat de tenir una seguretat garantida.

La integració, en el capitalisme suposa assoliments (prestigi en l'escala social) però també fracassos quan no t'adeqües a una societat competitiva. Una societat d'una banda que no cessa de bombardejar els nostres cervells amb missatges subliminals en els quals juga a nivell emocional amb valors tals com: la por o la ira. Uns polítics que exerceixen de representants populars quan cada vegada estan més allunyats del sentir ciutadà a favor dels seus interessos o pactes. Aquesta és una meta per a qui desitja integrar-se, un exemple en el qual l'intercanvi de favors és la norma a seguir i que fa submergir l'individu en la més llastimosa de les mediocritats.

Orwell va introduir la figura de *gran germà* (no confondre amb el programa TV) en el seu cèlebre llibre: *1984* per a explicar com un sistema polític autòcrata pot anul·lar les persones, com l'aparell polític es dedica a exercir un *control* ja no solament material, sinó també emocional.

Anteriorment he parlat de la ira o de la por com a emocions utilitzades pels autòcrates amb la finalitat que l'anomenada *via piramidal* es perpetui.

Exemples de por: els trobaríem en l'estigmatització de cultures alienes a la nostra tradició catòlica, amb les conseqüències de paràlisi d'intercomunicació, recerca de *protecció* del sistema, impossibilitat de viatjar, d'éssers humans que viuen en la mateixa terra. Exemple d'ira: Podríem trobar-lo en el foment de les velles rivalitats entre centre i perifèria. Una cosa que s'ha vingut donant en tota la història del nostre país i que a determinades *elits* locals els interessa fomentar perquè la ciutadania obliidi problemes més apressants com la fam o l'atur. Es tractaria de veure els de fora com *l'enemic* i a nosaltres com a *posseïdors de la veritat* i *víctimes* de tot tipus d'injustícies. És l'argument que utilitza comunament l'estat israelià per a massacrar els palestins, amb el nom d'acció *defensiva*.

En ambdós casos, la integració funciona com una adequació de l'individu a un sistema en el qual la pèrdua pot ser molt més important que la recerca d'un suposat reconeixement social. En tot cas, les característiques comunes d'ambdós exemples es basen en el foment de la segregació, estigmatització, i prejudicis. Es basa en idees que s'allunyen de la *unitat* que representen tots els humans, fent-nos oblidar

que l'enemic no és el que ve de fora, sinó que més aviat es troba en cadascun de nosaltres.

Enfront de la integració, els intel·lectuals es veuen obligats a sentir-se exclosos i sumir-se en els tortuosos límits de la marginació. Em refereixo a persones que, independentment de la seva posició econòmica, mantenen una actitud lliure i ètica que els desmarca de sistemes que volen, en aparença, ésser pel bé general. Des d'aquest punt de vista, es converteixen en minories que no necessàriament han d'acceptar els missatges enviats directament o indirecta (mitjans de comunicació) per les altes esferes.

La reacció del poder és apartar-les o estigmatitzar-les de la vida pública, bé per no acceptar els principis dels seus programes, per les seves crítiques a pràctiques corruptes o per no avenir-se a jocs de compra-venda. En societats marcades per actituds radicals, aquesta marginació podria arribar a extrems que comportarien amenaces de mort o l'expulsió de facto del territori. Exemples d'això, en trobem en polítiques nacionalistes que propaguen eslògans paranoics basats en la imposició en detriment de la diversitat.

No obstant això, l'intel·lectual també pot sentir-se autoexclòs d'una societat que no entén o ja no accepta. Al llarg de la història, es troben nombrosos exemples de *genis creadors* que han estat sotmesos a addiccions com l'alcohol o les drogues i que fins i tot han arribat a límits extrems com el suïcidi. El problema, per a aquest tipus de persones superintel·ligents, residia en una clara contradicció entre les seves realitzacions professionals o artístiques d'una banda, i el món real per una altra. No hi havia res ni ningú que els permetés sentir-se realitzats i no els quedava més remei que abocar-se en la inharmonia. L'autoexclusió del món real pot desembocar en addiccions de tot tipus que poden portar a la pròpia mort.

Exemples d'autoexclusió, en trobaríem en el pintor Rusiñol que feia un ús desmesurat de les drogues, poetes com Gil de Biedma, reconegut homosexual prolífic que va morir de sida, Bruce Chatwin que va revolucionar l'escriptura de viatges i va recórrer semblat camí. Però qui hagi vist la pel·lícula *Mishima, una vida en quatre capítols* entendrà millor la postura dels intel·lectuals, el poder i la societat. Yukio Mishima està considerat un dels millors escriptors de la llengua japonesa, in comptable autor d'obres mestres. El seu suïcidi ritual, va ser a causa de la decadència d'una cultura

japonesa causada per les nefastes influències occidentals. El poder, les elits i les masses havien pres un rumb de traïció a l'*esperit japonès*; com les seves paraules no trobaven eco en la nova societat emergent, va optar per fer-se l'harakiri.

En ambdós casos, la postura dels intel·lectuals és molt complicada i difícil, davant la disjuntiva d'integritat o corrupció, davant el reconeixement o la separació. Es tracta del vell dilema de mantenir un *compromís* davant del món i no deixar-se asservir pels dictats de les elits, o establir un *pacte favorable* amb el sistema per a no ser considerats "*asocials*" pertorbadors de la pau o del bé comú.

Us preguntareu, com és possible trencar aquesta insana relació entre el poder i el poble? De quina manera és possible trencar aquesta relació piramidal per una de paral·lela? Com és factible que les decisions no parteixin de dalt cap avall i siguin consensuades entre tots?

Per a això, tan solament se m'ocorren dos models que no es fomenten en les relacions de poder:

El primer seria el primitiu, en el qual la vida comunal és consensuada, caracteritzat per l'absència de propietat privada. Aquest encara és practicat per algunes tribus de diversos continents i queden com a baluards dels inicis de la civilització.

El segon, va sorgir en plena industrialització i se'l denomina anarquisme. Si bé la ideologia àcrata tenia una estructura assembleària, igual que el comunisme se sustentava en la classe obrera; amb el desenvolupament del capitalisme, la seva praxi, tal com ho van entendre els seus ideòlegs, va quedar relegada a un segon pla. No obstant això, els néts de Bakunin o Kropotkin redefeixen alternatives adequades als nous temps, transformades en moviments antiglobalització o ecologistes.

No és moment de parlar aquí de la viabilitat d'aquests projectes, però sí de comprendre el paper de l'intel·lectual en la societat i en el món. Aclarir, que mai no serà fàcil compaginar els seus privilegiats dots amb els dictats de la societat en la qual està immers. Assumir, que en nombroses ocasions pot sofrir menyspreu o rebuig si els seus punts de vista no coincideixen amb els dominants, encara que aquests siguin perfectament vàlids. Comprendre que, al llarg de la història, el seu paper de denúncia ha estat d'allò més ingrát, amb repetits intents d'esborrar-los de la faç de la terra.



TOT PASSEJANT LO GOS:

Les cries incontrolades d'animals domèstics (diàleg en nord occidental)

Fa dies que la Bepeta Fila Prim i la Mari Cose Quesé Jo no es troben tot passejant lo gos. L'hivern ha estat especialment desagradable amb temperatures baixes i molts cops a destemps. Ara ja, entrada la primavera, i amb els termòmetres assegurats, convida a fer una bona passejada.

-Hola Bepeta quants dies sense veure't!

-Hi ha ho pots ben dir! Sempre de bòlid i amb lo temps que ha fet, no m'ancantava gaire passejant lo Troski.

- Lo mateix te dic, sort que tenim una bona eixida per puguer estirar les potes, perquè lo passeig era justet i a correquita.

-Ara hi ha toquen les vacunes anuals amb lo veterinari de l'Alternativa, estic alerta a veure si fan la crida o avisen amb una circular.

-Sí, un bon servei que ens fan perquè així no cal anar a Lleida, aprofites més lo temps i lo preu està bé i, además, te dona les pastilles de desparasitació.

B-Sí, ara la gent s'hi ha acostumat i bé que les reclama cada vegada que los vacunen; l'animal està més sa i no hi ha perill que les persones agafon cucs del gos.

-Unes altres pastilles haurien també de regalar, perquè no crion.

-Tot hu regalaries tu, pastilles, pastilles...Hi ha maneres millors d'evitar los prenyats.

- Potser sí, però què no és modern això de les pastilles?

-Sí, però has d'estar alerta i com que tothom té tantes coses al cap, al mínim descuit se t'escapa i au!, bateig. Después, hi ha los donarem a algú. Però aquest algú pot ser un cap verd que fins i tot los fa criar a posta.

-Sí, tu, se sint a dir tantes rucades: que si les femelles han de criar una vegada com a mínim, que volen un cadell de la seua femella, que si el meu mascle té necessitat...

- Sas que l'Alternativa ha trobat una gossa

tipo bòxer amb vuit cadells?

-Hi ara què faran?

-Què vols que façon, cuidar-los i donar-los en adopció.

-Bufa! La feinada que els espera!, desparasitar-los, vacunes, buscar bons amos...

- Quina merda! i això pel mal cap de la gent descuidada que se'ls ha escapat la gossa o l'han abandonada. I com que, segur que no porta xip, vés-los a fer un nus a la cua.

- Tan fàcil que és, xip i esterilització per si es perden i perquè no crion.

-I les lleis què, per què no obliguen?

-El xip és obligatori i los gossos de compra han de sortir esterilitzats, però no hi ha cap control, ni cap penalització si no es compleix.

-Queden molt bé les lleis al paper, diuen que som un país modern, que fa les coses bé.

-Però la realitat és tossuda i ens diu i demostra que molts polítics, l'únic que els interessa, és conservar la poltrona. Mira com està lo país amb la crisi...

-Ara es veu que la crisi també afecta les adopcions, que la gent s'ho pensa abans d'agafar un gos i que tenen més sortida los petits que no porten tan gasto.

-Això és bo, vol dir que la gent té seny.

- Sí, però los que no en tenen fan molt mal.

-Sí, tot això no tirarà andavant fins que no s'ansenyó a les ascoles.

-Seguretat vial, nutrició...només los falte ansenyar a traure lo gos a cagar, ja m'entens. I damunt que els baixon lo sou...

- Ja et dic jo, que n'hi ha per llogar-hi cadires! I los que haurien d'actuar no fan res.

-Sí, dona, sí, fan lleis.

-I les protectores ja s'ho faran!

-Alguns diran que ningú els hi obliga.

-No però, t'imagines tots los gossos abandonats i perduts vagant pels carrers i carreteres?

-Calla, dona, calla, no hi ha dret!. Els irresponsables van amb el cap alt, mentre los polítics s'ho miren. Això no pot anar bé.

-No, no pot anar bé, ni hi anirà, si no canviem lo xip.

-No, no estaria malament que hi hagués xips per a persones, també, perquè si no és així...

"Es pot saber la moral de les persones i dels pobles, segons el tracte que donen als seus animals" F. Nietzsche



La Tina i la cadellada





Festa Futbolera Solidària 2010 de la EF Intercomarcal

ARTESA DE LLEIDA ♦ El pasado domingo, la Escola de Futbol Intercomarcal celebró, en el campo de Artesa de Lleida, la Festa Futbolera Solidària 2010, en beneficio de los damnificados por el terremoto de Haití y por el Centro de Iniciativas Solidarias Ángel Olaran de Etiópia. La fiesta consistió en un desayuno solidario, acti-

vidades de fútbol para los niños (futvoley, circuito de habilidades, juegos de fútbol y disparos de precisión, un partido de fútbol 7 prebenjamin entre Escola de Fútbol Intercomarcal A y B, partidos de fútbol de categoría babys entre los equipos de la EF Intercomarcal de Juneda, Torregrossa, Puigverd de Lleida y Artesa de Lleida y el

gol solidario. Para recaudar dinero se organizó el sorteo de un balón oficial firmado por los jugadores del primer equipo del Barça, una cesta de productos alimenticios y camisetas cedidas por Tete Productions. Durante la fiesta se recogió una gran cantidad de ropa usada y calzado deportivo aportados por las familias.

Segre, Esport Base, sissabte 27 de març de 2010

FUTBOL SOLIDARI FUTBOL FUTBOL FUTBOL FUTBOL FUTBOL FUTBOL FUTBOL



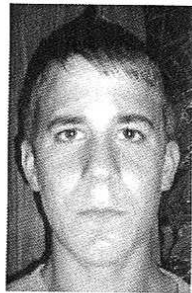
Un dels partits de futbol-baby dins de la Festa Futbolera de l'Escola Intercomarcal.

Solidaritat amb Haití i Etiòpia

L'Escola de Futbol Intercomarcal va organitzar l'anomenada Festa Futbolera Solidària 2010 per tal de recaptar fons en benefici dels damnificats pel terratrèmol d'Haití i per al Centre d'Iniciatives Solidàries Àngel Olaran d'Etiòpia. La festa va consistir en un se-

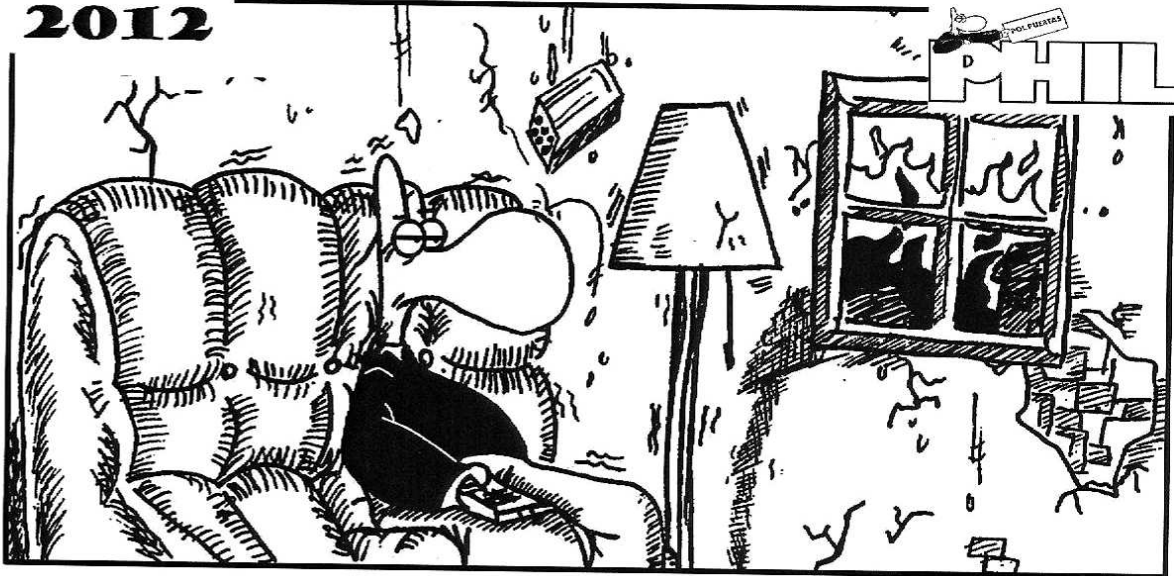
guit d'activitats que començaven amb un esmorzar solidari (a 5 euros per cap), el gol solidari, amb xuts des de el punt de penal contra els porters juvenils de l'escola, amb un euro que anava a parar als fons dels damnificats si no es marcava gol; també es van organitzar un se-

guit d'activitats per als nens assistents; el sorteig d'una pilota signada per jugadors del Barça i altres sortejos de productes alimentaris i samarretes i partits de futbol prebenjami i babies amb la presència de la Intercomarcal d'Artesa de Lleida, Torregrossa, Juneda i Puigverd.



PHIL

2012



"maridet"!!!! la casa està tremolant, el terra s'està enfonsant, tot està caient i destrossat...



em de fugir cap a les muntanyes, allí estarem segurs, em de fer-nos les maletes per marxar ja!!!...

RAPIT PHIL VÉS ARRANCANT EL COTXE!!!

TORA DEDICADA A: DANIEL LLUSSÀ



RECOI!!! Ara vols anar amb cotxe?!?! però si ara hi ha molt tràfic a fora...



...ja hi anirem demà a les muntanyes tranquil·la, com si fos la fi del món



AJUDA!!!! HA ARRIBAT ...

EL APOCALIPSIS!

FI

POL PUERTAS

TELÈFONS I HORARIS D'INTERÈS

Ajuntament 973 167162
 Assistent social: dimecres alterns 973 167315
 Correus: dilluns a divendres, 8-10 h, dissabte 8-9 h
 Farmàcia 973 167204
 Biblioteca: dimarts i dijous de 6 a 8 de la tarda
 La Femosa 973 167809
 Veterinari de la Protectora Local:
 Jaume Armengol 626869516

V3 Hospital Veterinari 639367888
Adreça electrònica de La Femosa:
lafemosa@artesalleida.cat
 Metge 973 167291
 Metge urgències: Dies feiners: 15 h – 8 h i els festius tot el dia ... 973 142029 / 973 142033
 Museu : 973 167162 (hores convingudes, Ajuntament)

Horari dels autobusos que paren a Artesa				
LLEIDA a ARTESA			ARTESA a LLEIDA	
De dilluns a divendres				
11 h		Matí	7 h 10 min	
12 h			8 h	Cogul
13 h 15 min	Albagés - Cogul			8 h 20 min ESO
			9 h 40 min	
			12 h 10 min	
3 h	Durant el curs	Tarda	3 h 30 min	
4 h	Durant el curs		4 h 15 min	Cogul
5h 20 min	Puigverd		4 h 30 min	
6 h 30 min			5h 45 min	Puigverd
7 h 30 min	Albagés - Cogul			
8 h 30 min				
dissabte				
11 h		Matí	8 h 10 min	
12 h			9 h 45 min	
13 h 15 min			12 h 10 min	
7 h 30 min		Tarda	4 h 30 min	
NL2 (sud) divendres, dissabtes i vigílies				
0 h 10 min		Nocturn	0 h 30 min	Puigverd
2 h 00 min			2 h 20 min	Puigverd
4 h 15 min			4 h 35 min	Puigverd

SOLUCIONS ALS ENTRETENIMENTS

ESCACS

La mala situació del rei es converteix en un avantatge per aconseguir les taules. 1.Tb7+, Rc8 (si va a l'altre costat el rei, llavors les negres perden) 2.Tb5, c1=D; 3.Tc5+, Dxc5 i la posició es taules per ofegat, ja que el rei blanc no te cap jugada legal per a fer.

SUDOKU

4	3	2	5	1	8	9	7	6
6	8	9	4	7	3	2	5	1
5	7	1	6	2	9	3	4	8
7	9	6	1	8	4	5	2	3
8	4	5	3	6	2	1	9	7
1	2	3	7	9	5	8	6	4
9	1	8	2	4	7	6	3	5
3	6	4	9	5	1	7	8	2
2	5	7	8	3	6	4	1	9



Exposició d'obres de l'Antoni



Diumenge de Rams



El Bibliobús



Tomàs Gil rep la Creu de Sant Jordi del President de la Generalitat



Col·locació de semàfors a les entrades del poble per carretera L-702

Equip de futbol "baby" d'Artesa que van participar a la Festa Futbolera Solidària



Dia Internacional de la Dona



Assemblea de Poble